ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 5ης Ιουλίου 2001 *

Στην υπόθεση C-100/99,

Ιταλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον U. Leanza, επικουρούμενο από τον D. Del Gaizo, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους G. Maganza και I. Díez Parra, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους K.-D. Borchardt και F. Ruggeri Laderchi, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθών,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση

— του κανονισμού (ΕΚ) 2800/98 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τα μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ στην κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ L 349, σ. 8), και ειδικότερα των άρθρων 2 και 3·

— του κανονισμού (ΕΚ) 2799/98 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1998, για τη θέσπιση του γεωργονομισματικού καθεστώτος του ευρώ (ΕΕ L 349, σ. 1), και, ειδικότερα, των άρθρων 4 και 5 καθώς και του παραρτήματος και, ειδικότερα, των παραγράφων 1 και 2 αυτού·

— του κανονισμού (ΕΚ) 2808/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, περί λεπτομερειών εφαρμογής του γεωργονομισματικού καθεστώτος του ευρώ στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 349, σ. 36), και

— του κανονισμού (ΕΚ) 2813/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, περί λεπτομερειών εφαρμογής όσον αφορά τα μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ στην κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ L 349, σ. 48),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. La Pergola, πρόεδρο τμήματος, M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann (εισηγητή) και L. Sevón, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 18ης Ιανουαρίου 2001, κατά την οποία η Ιταλική Δημοκρατία εκπροσωπήθηκε από τον D. Del Gaizo, το Συμβούλιο από τον F. Ruggeri Laderchi και η Επιτροπή από τον L. Visaggio,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Μαρτίου 1999, η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, πρώτο εδάφιο, ΕΚ), την ακύρωση

— του κανονισμού (ΕΚ) 2800/98 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με τα μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ στην κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ L 349, σ. 8), και ειδικότερα των άρθρων 2 και 3·

— του κανονισμού (ΕΚ) 2799/98 του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1998, για τη θέσπιση του γεωργονομισματικού καθεστώτος του ευρώ (ΕΕ L 349, σ. 1), και ειδικότερα των άρθρων 4 και 5 καθώς και του παραρτήματος και ειδικότερα των παραγράφων 1 και 2 αυτού·

— του κανονισμού (ΕΚ) 2808/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, περί λεπτομερειών εφαρμογής του γεωργονομισματικού καθεστώτος του ευρώ στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 349, σ. 36), και

— του κανονισμού (ΕΚ) 2813/98 της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, περί λεπτομερειών εφαρμογής όσον αφορά τα μεταβατικά μέτρα για την εισαγωγή του ευρώ στην κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ L 349, σ. 48).

Το νομικό πλαίσιο

2 Το κοινοτικό γεωργονομισματικό καθεστώς έχει ως αντικείμενο να μειώσει τις επιπτώσεις της διακυμάνσεως των νομισμάτων επί των ποσών που καταβάλλονται μεν στους κοινοτικούς γεωργούς σε συγκεκριμένο νόμισμα, πλην όμως εκφράζονται, στις αφορώσες την κοινή γεωργική πολιτική πράξεις, σε άλλο νόμισμα ή σε λογιστική μονάδα.

3 Πριν από την εισαγωγή, από 1ης Ιανουαρίου 1999, του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος σε έντεκα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το γεωργονομισματικό καθεστώς στηριζόταν, κυρίως, στους τέσσερις ακόλουθους κανονισμούς:

— τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3813/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, σχετικά με τη λογιστική μονάδα και τις ισοτιμίες μετατροπής που πρέπει να εφαρμόζονται στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ L 387, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) 150/95 του Συμβουλίου, της 23ης Ιανουαρίου 1995 (ΕΕ L 22, σ. 1)·

— τον κανονισμό (ΕΚ) 1527/95 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1995, για τον καθορισμό των αντισταθμιστικών καταβολών των σχετικών με την πτώση των γεωργικών ισοτιμιών για ορισμένα νομίσματα (ΕΕ L 148, σ. 1)·

— τον κανονισμό (ΕΚ) 2990/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, για τον καθορισμό των αντισταθμιστικών καταβολών που αφορούν αισθητές πτώσεις των γεωργικών ισοτιμιών μετατροπής πριν από την 1η Ιουλίου 1996 (ΕΕ L 312, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1451/96 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996 (ΕΕ L 187, σ. 1)·

— τον κανονισμό (ΕΚ) 724/97 του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 1997, για τον καθορισμό των μέτρων και των αντισταθμιστικών καταβολών των σχετικών με τις αισθητές ανατιμήσεις που επηρεάζουν τα γεωργικά εισοδήματα (ΕΕ L 108, σ. 9), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 942/98 του Συμβουλίου, της 20ής Απριλίου 1998 (ΕΕ L 132, σ. 1).

4 Με την εισαγωγή του ευρώ, το γεωργονομισματικό σύστημα έχασε τον λόγο υπάρξεώς του όσον αφορά τα κράτη μέλη που υιοθέτησαν το νόμισμα αυτό σύμφωνα με τη Συνθήκη (στο εξής: συμμετέχοντα κράτη μέλη). Όσο για τα κράτη που δεν υιοθέτησαν το ευρώ σύμφωνα με τη Συνθήκη (στο εξής: μη συμμετέχοντα κράτη μέλη), ο κοινοτικός νομοθέτης αποφάσισε να καταργήσει τις ειδικές γεωργικές ισοτιμίες μετατροπής και να θεσπίσει ένα νέο γεωργονομισματικό σύστημα στηριζόμενο σε διαφορετικές αρχές.

5 Συναφώς ο κανονισμός 2799/98 προβλέπει στο άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2:

«1. Οι τιμές και τα ποσά που καθορίζονται στις σχετικές με την κοινή γεωργική πολιτική πράξεις εκφράζονται σε ευρώ.

2. Χορηγούνται ή εισπράττονται σε ευρώ στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Στα άλλα κράτη μέλη μετατρέπονται στο εθνικό τους νόμισμα μέσω της συναλλαγματικής ισοτιμίας και, με την επιφύλαξη του άρθρου 8, χορηγούνται ή εισπράττονται σε εθνικό νόμισμα.»

6 Ο ίδιος κανονισμός δίνει, στο άρθρο 1, στοιχείο στ', τον ακόλουθο ορισμό:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

[...]

στ) "αισθητή ανατίμηση": η κατάσταση κατά την οποία η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία είναι μικρότερη από το κατώφλι που καθορίζεται από τη χαμηλότερη τιμή των ετήσιων μέσων όρων της ισοτιμίας μετατροπής που εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια των τριών προηγουμένων ετών και της συναλλαγματικής ισοτιμίας της 1ης Ιανουαρίου 1999».

7 Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 έως 4, του κανονισμού αυτού ορίζει:

«1. Όσον αφορά τις τιμές και τα ποσά, εκτός αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 5, το κράτος μέλος μπορεί να χορηγήσει στους γεωργούς αντισταθμιστική ενίσχυση σε περίπτωση αισθητής ανατίμησης. Οι πληρωμές καταβάλλονται σε τρεις διαδοχικές δόσεις δώδεκα μηνών που αρχίζουν τον μήνα Μάρτιο που έπεται του μήνα της αισθητής ανατίμησης.

Οι αντισταθμιστικές πληρωμές δεν δύναται να χορηγούνται υπό μορφή ενίσχυσης συνδεόμενης με παραγωγή, άλλη από εκείνη μιας καθορισμένης προγενέστερης περιόδου. Δεν μπορούν να προσανατολισθούν προς μια συγκεκριμένη παραγωγή ή να εξαρτηθούν από την ύπαρξη παραγωγής μεταγενέστερης της ορισθείσας περιόδου.

2. Το μέγιστο ποσό της πρώτης δόσης της αντισταθμιστικής ενίσχυσης καθορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9, για ολόκληρο το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, με τον πολλαπλασιασμό του ποσοστού κατά το οποίο η εν λόγω ανατίμηση θεωρείται αισθητή επί την κατ' αποκοπή απώλεια εισοδήματος η οποία καθορίζεται σύμφωνα με τα σημεία 1 έως 3 του παραρτήματος.

3. Το μέγιστο ποσό της πρώτης δόσης μειώνεται ή ακυρώνεται, ενδεχομένως λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης της αγοράς που διαπιστώθηκε κατά τη διάρκεια του έτους για το οποίο διαπιστώθηκε η αισθητή ανατίμηση.

4. Δεν χορηγείται καμία ενίσχυση όταν το μέρος του ποσού που υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν υπερβαίνει το 2,6 % της αισθητής ανατίμησης.»

8 Το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Σε περίπτωση που η συναλλαγματική ισοτιμία που εφαρμόζεται την ημέρα της γενεσιουργού αιτίας, για:

— μια κατ' αποκοπή ενίσχυση που καθορίζεται ανά εκτάριο ή ανά μονάδα ζώντος ζώου,

ή

— μια αντισταθμιστική πριμοδότηση ανά προβατίνα ή αίγα,

ή

— ένα ποσό διαρθρωτικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα,

είναι μικρότερη από αυτή που εφαρμόσθηκε προηγουμένως, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μπορεί να χορηγήσει αντισταθμιστική ενίσχυση στους γεωργούς, σε τρεις διαδοχικές δόσεις δώδεκα μηνών που αρχίζουν την ημέρα της γενεσιουργού αιτίας.

Η αντισταθμιστική ενίσχυση πρέπει να χορηγείται με τη μορφή συμπληρώματος των ενισχύσεων, πριμοδοτήσεων και ποσών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

2. Το μέγιστο ποσό της πρώτης δόσης της αντισταθμιστικής ενίσχυσης καθορίζεται σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9, για το σύνολο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παραρτήματος. Ωστόσο, το κράτος μέλος μπορεί να παραιτηθεί από τη χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης, όταν το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε μείωση λιγότερο από το 0,5 %.»

9 Ο κανονισμός 2799/98 ορίζει στο παράρτημά του, παράγραφοι 1 και 2:

«1. Η κατ' αποκοπή απώλεια εισοδήματος που αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού ισούται με:

α) το άθροισμα του 1 %:

— της τελικής αξίας γεργικής παραγωγής των σιτηρών, συμπεριλαμβανομένου του ρυζιού, ζαχαρότευτλων, γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και του βοείου κρέατος,

— της αξίας των ποσοτήτων των προϊόντων που παραδίδονται στο πλαίσιο σύμβασης που επιβάλλει, βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, ελάχιστη τιμή στον παραγωγό, στους τομείς που δεν αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση,

— των ενισχύσεων ή πριμοδοτήσεων που εισπράττονται από τους γεωργούς, με εξαίρεση αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 5 του κανονισμού·

β) [...]

2. Δεν λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο α', δεύτερη και τρίτη περίπτωση, όταν, για τον τομέα των σχετικών προϊόντων, το άθροισμά τους είναι κατώτερο από το 0,01 % της τελικής παραγωγής της γεωργίας του σχετικού κράτους μέλους.

[...]»

10 Επιπλέον, ο κοινοτικός νομοθέτης θεώρησε ότι η μετάβαση, στις 31 Δεκεμβρίου 1998 τα μεσάνυχτα, από το παλιό σύστημα των γεωργικών ισοτιμιών μετατροπής στο ευρώ, αφενός, και στο νέο γεωργονομισματικό καθεστώς, αφετέρου, μπορούσε να προκαλέσει νομισματικές συνέπειες ανάλογες με τις συνέπειες μιας αισθητής ανατίμησης.

11 Για τον λόγο αυτό ο κανονισμός 2800/98 προβλέπει στο άρθρο 1, στοιχείο α':

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, παρά τον κανονισμό (ΕΚ) 2799/98, νοείται ως:

α) "αισθητή ανατίμηση": μείωση της ισοτιμίας μετατροπής η οποία ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1999, η οποία είναι μεγαλύτερη, κατ' απόλυτη αξία, από καθεμία

από τις διαφορές μεταξύ αυτής της ισοτιμίας και των χαμηλότερων επιπέδων των εφαρμοζομένων ισοτιμιών μετατροπής:

— κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών και

— ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου η οποία είχε αρχίσει πριν από 24 μήνες και τελείωσε πριν από 12 μήνες και

— ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου η οποία είχε αρχίσει πριν από 36 μήνες και τελείωσε πριν από 24 μήνες.

Οι διαφορές που έχουν σχέση με τη δεύτερη και την τρίτη περίπτωση λαμβάνονται υπόψη, αντιστοίχως, μόνο κατά τα δύο τρίτα και κατά το ένα τρίτο της αξίας τους.»

12 Το άρθρο 2 του κανονισμού 2800/98 ορίζει:

«Σε περίπτωση που, για ένα κράτος μέλος, η ισοτιμία μετατροπής που ευρώ σε εθνική νομισματική μονάδα, ή η συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ σε εθνικό νόμισμα την 1η Ιανουαρίου 1999, υφίσταται αισθητή ανατίμηση σε σχέση με τη γεωργική ισοτιμία

μετατροπής η οποία θα ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου 1998, τα άρθρα 4 και 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2799/98, εφαρμόζονται για την εν λόγω αισθητή ανατίμηση, ενώ το ποσοστό κατά το οποίο θεωρείται αισθητή η ανατίμηση είναι αυτό που αναφέρεται στο άρθρο 1, στοιχείο β'.

Ωστόσο, το μέγιστο ποσό που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2799/98 μειώνεται ή ακυρώνεται, ενδεχομένως, σε συνάρτηση με τις επιπτώσεις στο εισόδημα της εξέλιξης της συναλλαγματικής ισοτιμίας που θα διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια των πρώτων εννέα μηνών του 1999.»

13 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 2800/98:

«Σε περίπτωση που η ισοτιμία μετατροπής του ευρώ σε εθνική νομισματική μονάδα ή η συναλλαγματική ισοτιμία που εφαρμόζεται την ημέρα της γενεσιουργού αιτίας το 1999 για:

— μια κατ' αποκοπήν ενίσχυση η οποία καθορίζεται ανά εκτάριο ή ανά μονάδα ζώντος ζώου ή

— μια αντισταθμιστική πριμοδότηση ανά προβατίνα ή αίγα ή

— ένα ποσό διαρθρωτικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα

είναι χαμηλότερη από εκείνη που εφαρμοζόταν προηγουμένως, χορηγείται αντισταθμιστική ενίσχυση.

Το ποσό της ενίσχυσης υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) 2799/98.

Παρά το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού, η κοινοτική συνδρομή ανέρχεται σε 100 % της ενίσχυσης για το πρώτο έτος.»

14 Οι κανονισμοί 2799/98 και 2800/98 τέθηκαν σε εφαρμογή με τους κανονισμούς 2808/98 και 2813/98.

Η προσφυγή και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

15 Η Ιταλική Δημοκρατία ζητεί από το Δικαστήριο να κηρύξει τους κανονισμούς άκυρους και χωρίς έννομα αποτελέσματα και ειδικότερα τις διατάξεις που προσδιορίζονται στη σκέψη 1 της παρούσας αποφάσεως και να καταδικάσει το Συμβούλιο και την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

16 Η Ιταλική Δημοκρατία προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως με την προσφυγή της. Πρώτον υποστηρίζει ότι ήταν παράνομος ο καθορισμός των ιδίων προϋποθέσεων για τη χορήγηση αντισταθμιστικών ενισχύσεων, αφενός, για τις αισθητές ανατιμήσεις, σε σχέση με τη γεωργική ισοτιμία μετατροπής που ίσχυε στις 31 Δεκεμβρίου 1998, της ισοτιμίας μετατροπής του ευρώ σε εθνική νομισματική μονάδα συμμετέχοντος κράτους μέλους και, αφετέρου, για τις αισθητές ανατιμήσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ ως προς το εθνικό νόμισμα μη συμμετέχοντος κράτους μέλους. Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι μέθοδοι υπολογι-

σμού της κατ' αποκοπήν απώλειας εισοδήματος που προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2799/98 και το παράρτημά του είναι αδικαιολόγητα δυσμενείς για ορισμένα προϊόντα. Τρίτον, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η πρόβλεψη διαφορετικών προϋποθέσεων ορίου για τις παρεμβάσεις στις τιμές και για τα ποσά ορισμένων αμέσων ενισχύσεων, κατά τα άρθρα 5 του κανονισμού 2799/98 και 3 του κανονισμού 2800/98, οδηγεί σε αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση. Κατά τα λοιπά, υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η έλλειψη νομιμότητας των κανονισμών 2808/98 και 2813/98 απορρέει από αυτή των κανονισμών 2799/98 και 2800/98.

17 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη και να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

18 Εξάλλου, η Επιτροπή φρονεί ότι η προσφυγή είναι απαράδεκτη καθόσον αφορά τους κανονισμούς 2808/98 και 2813/98.

19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 13 Σεπτεμβρίου 1999, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας ζήτησε να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

20 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Οκτωβρίου 1999, το Ηνωμένο Βασίλειο έλαβε την άδεια να παρέμβει στην παρούσα υπόθεση.

21 Με επιστολή που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Ιανουαρίου 2000, το Ηνωμένο Βασίλειο ανακάλεσε την παρέμβασή του.

22 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 2000, το Ηνωμένο Βασίλειο διεγράφη ως παρεμβαίνον στη δίκη.

Όσον αφορά τους κανονισμούς 2799/98 και 2800/98 του Συμβουλίου

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η παραπομπή του άρθρου 2 του κανονισμού 2800/98 στο άρθρο 4 του κανονισμού 2799/98, διά της οποίας τα συμμετέχοντα κράτη μέλη υπόκεινται στην ίδια απαγόρευση όπως και τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη — δηλαδή να μη χορηγήσουν αντισταθμιστικές ενισχύσεις για τιμές και για ποσά άλλα εκτός αυτών που αναφέρει το άρθρο 5 του κανονισμού 2799/98, που δεν υπερβαίνουν το 2,6 % της αισθητής ανατίμησης — δεν συμβιβάζεται με τα άρθρα 39 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 33 ΕΚ) και 40 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 34 ΕΚ) ούτε με την αρχή της αναλογικότητας.

24 Συγκεκριμένα, στην περίπτωση των νομισμάτων των μη συμμετεχόντων κρατών μελών, το γεγονός ότι η αισθητή ανατίμηση δεν παρέχει δικαίωμα για αντιστάθμιση παρά μόνο για το τμήμα που υπερβαίνει το όριο του 2,6 % παρίσταται δικαιολογημένη λόγω της αβεβαιότητας σχετικά με την περαιτέρω εξέλιξη της τιμής των

νομισμάτων αυτών. Αντιθέτως, για τα νομίσματα των συμμετεχόντων κρατών μελών, η νομισματική διακύμανση θα μπορούσε, μετά την 1η Ιανουαρίου 1999, να προκαλέσει πραγματική αλλά όχι ονομαστική διακύμανση των κοινοτικών τιμών και ποσών. Η απώλεια εισοδήματος που καταγράφεται κατά τη μετάβαση προς το ενιαίο νόμισμα δεν μπορεί πλέον να εξαρτάται από την περαιτέρω νομισματική εξέλιξη διότι αυτή περιορίζεται μόνο στη σχέση με το δολάριο των Ηνωμένων Πολιτειών. Η εφαρμογή του ορίου του 2,6 %, συνεπώς, δεν παρίσταται δικαιολογημένη διότι έρχεται να προστεθεί στο κριτήριο της αισθητής ανατίμησης που λειτουργεί ως φίλτρο. Η προσφεύγουσα στηρίζει τον ισχυρισμό αυτό αναφερόμενη στη νομισματική εξέλιξη του ευρώ σε σχέση με το δολάριο.

25 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι το εν λόγω όριο του 2,6 % το εισήγαγε ο κανονισμός 942/98 που τροποποίησε τον κανονισμό 724/97. Αυτό το σύστημα ορίου διαφέρει ουσιωδώς από τα προϊσχύσαντα συστήματα. Το σύστημα αυτό έχει ως αντικείμενο, με προοπτική την εισαγωγή του ευρώ, να άρει τα αρνητικά αποτελέσματα της νομισματικής κερδοσκοπίας που δεν θα μπορούσαν πια να αντιμετωπισθούν εκ των υστέρων με μηχανισμούς νέας ισορροπίας.

26 Κατά την προσφεύγουσα, στην περίπτωση των συμμετεχόντων κρατών μελών δεν ήταν αναγκαίο να προβλεφθούν μηχανισμοί μετριασμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων για τη μετάβαση προς το ευρώ. Συγκεκριμένα, η ρύθμιση που είχε εφαρμογή κατά το πρώτο εξάμηνο του 1998 και η οποία δεν προέβλεπε όριο 2,6 % θα μπορούσε να επαναφερθεί. Εν πάση περιπτώσει ο κοινοτικός νομοθέτης μπορούσε να προβλέψει για τα συμμετέχοντα κράτη μέλη ένα ποσοστό μειώσεως χαμηλότερο αυτού που πρόβλεψε για τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη.

27 Εξάλλου ο μηχανισμός που προβλέπουν οι κανονισμοί 2799/98 και 2800/98 έχει ως αποτέλεσμα ότι αντιμετωπίζει δυσμενώς τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, καθόσον δεν τους επιτρέπει να λάβουν αντισταθμιστικές ενισχύσεις για αισθητές ανατιμήσεις που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια των ετών αμέσως πριν από την εισαγωγή του ευρώ.

28 Το Συμβούλιο παρατηρεί, σχετικά με τις αντισταθμιστικές ενισχύσεις, ότι πρέπει να προσδιοριστεί κατ' αρχάς αν το νόμισμα ενός κράτους μέλους υπέστη ή όχι αισθητή ανατίμηση. Σε δεύτερο στάδιο εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν τη δυνατότητα αντισταθμιστικών ενισχύσεων. Στο στάδιο αυτό η διάκριση μεταξύ συμμετεχόντων και μη συμμετεχόντων κρατών μελών δεν έχει πλέον καμιά σημασία. Συνεπώς δεν ελήφθη υπόψη ως κριτήριο ικανό να διαφοροποιήσει τα της εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων.

29 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή παρατηρούν ότι τα κοινοτικά όργανα έχουν ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά την επιδίωξη των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, ότι ο δικαστικός έλεγχος δεν μπορεί να αντικαταστήσει αυτή τη διακριτική εξουσία αλλά περιορίζεται σε ενδεχόμενες περιπτώσεις πρόδηλης πλάνης, καταχρήσεως εξουσίας ή πρόδηλης υπέρβασης των ορίων της εξουσίας εκτιμήσεως. Εν προκειμένω, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η εφαρμογή του ιδίου συστήματος στις διάφορες αισθητές ανατιμήσεις των ισοτιμιών μετατροπής είναι προδήλως παράλογη. Κατά την Επιτροπή, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ούτε ότι η αιτιολογία που διατυπώνει συναφώς η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2800/98 είναι ελαττωματική.

30 Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι τα νομίσματα των μη συμμετεχόντων κρατών μελών εξακολουθούν να κυμαίνονται σε σχέση με το ευρώ ενώ το ευρώ είναι το νόμισμα των συμμετεχόντων κρατών μελών δικαιολογεί τη διατήρηση ενός γεωργονομισματικού συστήματος μόνο για τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι την 1η Ιανουαρίου 1999 δεν σημειώθηκαν, τόσο για τα συμμετέχοντα όσο και για τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη, αισθητές ανατιμήσεις σε σχέση με την τιμή συναλλάγματος που χρησιμοποιείτο προηγουμένως, στο πλαίσιο της κοινής αγροτικής πολιτικής.

31 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η εφαρμογή του ορίου του 2,6 % δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι ελαφρές διακυμάνσεις των τιμών δεν έχουν αισθητές συνέπειες επί των

γεωργικών εισοδημάτων. Συνεπώς είναι ανάγκη να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος υπερβολικών αντισταθμίσεων που συνιστούν αδικαιολόγητες ενισχύσεις και προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 942/98 εκφράζει σαφώς την επιθυμία αυτή να περιοριστεί ο κίνδυνος υπερβολικών αντισταθμίσεων σε περίπτωση ελαφρών αισθητών ανατιμήσεων.

32 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης ότι το εν λόγω όριο του 2,6 % θεσπίστηκε κατ' εξαίρεση ενόψει του φόβου ιδιαιτέρων πιέσεων εκ μέρους των κερδοσκόπων κατά τους μήνες που προηγήθηκαν της εισαγωγής του ευρώ. Από 3ης Μαΐου 1998, οι αγορές γνώρισαν τις διμερείς ισοτιμίες μετατροπής που εφαρμόζονται από 1ης Ιανουαρίου 1999 στις νομισματικές μονάδες των συμμετεχόντων κρατών μελών.

33 Επιπλέον, δεν είναι ορθό ότι τα συμμετέχοντα κράτη μέλη αντιμετωπίστηκαν δυσμενώς και αδικαιολόγητα στην περίπτωση των αισθητών ανατιμήσεων που σημειώθηκαν κατά τα αμέσως προηγηθέντα της εισαγωγής του ευρώ έτη. Πράγματι, οι κανονισμοί 2799/98 και 2800/98 δεν εμποδίζουν να συνεχίζεται η καταβολή αντισταθμιστικών ενισχύσεων για τις αισθητές ανατιμήσεις που σημειώθηκαν κατά τα έτη αυτά. Επιπλέον, ο ορισμός της αισθητής ανατίμησης που δίνει το άρθρο 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 2799/98 δεν επιτρέπει στα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη να σωρεύουν ανατιμήσεις που σημειώθηκαν πριν και μετά την 1η Ιανουαρίου 1999.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Κατά το μέτρο που ο πρώτος λόγος ακυρώσεως στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 39 της Συνθήκης και της αρχής της αναλογικότητας πρέπει να απορριφθεί εξ αρχής, διότι η προσφεύγουσα δεν ανέπτυξε τις αιτιάσεις αυτές στο πλαίσιο των επιχειρημάτων της.

35 Επομένως, για να εκτιμηθεί ο υπό κρίση πρώτος λόγος ακυρώσεως αρκεί να εξετασθεί η αιτίαση που αφορά την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως που διατυπώνει το άρθρο 40 της Συνθήκης. Η ύπαρξη τέτοιας παραβιάσεως προϋποθέτει ότι τα αποτελέσματα των νομισματικών ανατιμήσεων που σημειώθηκαν κατά τη μετάβαση προς το ευρώ διαφέρουν ουσιωδώς, αφενός, για τα νομίσματα των συμμετεχόντων κρατών μελών και, αφετέρου, για τα νομίσματα των μη συμμετεχόντων κρατών μελών τα οποία βεβαίως απαιτούν διαφορετική μεταχείριση.

36 Δεδομένου ότι η σύγκριση των αποτελεσμάτων αυτών απαιτεί εκτίμηση περίπλοκης οικονομικής κατάστασης, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο κοινοτικός νομοθέτης έχει σημαντική ελευθερία εκτιμήσεως, ο δε κοινοτικός δικαστής, όταν ελέγχει τη νομιμότητα της ασκήσεως της ελευθερίας αυτής, δεν μπορεί να υποκαταστήσει τις συναφείς εκτιμήσεις του στις εκτιμήσεις της αρμόδιας αρχής αλλά οφείλει να περιοριστεί στο να εξετάσει αν οι εκτιμήσεις αυτές εμφανίζουν πρόδηλη πλάνη ή αν συντρέχει κατάχρηση εξουσίας ή αν η οικεία αρχή υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει (βλ. απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1999, C-179/95, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-6475, σκέψη 29).

37 Εν προκειμένω όμως η προσφεύγουσα, αφενός, δεν επικαλέστηκε κατάχρηση εξουσίας και, αφετέρου, δεν απέδειξε, εις βάρος του Συμβουλίου, πρόδηλη πλάνη ή πρόδηλη υπέρβαση των ορίων της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει το όργανο αυτό.

38 Πρώτον, όπως επισημαίνει το Συμβούλιο στην τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2800/98, η κατάργηση της γεωργικής ισοτιμίας μετατροπής, την 1η Ιανουαρίου 1999, ήταν δυνατό να έχει τα ίδια αποτελέσματα με μια αισθητή ανατίμηση, πράγμα που δικαιολογούσε να προβλεφθεί η δυνατότητα χορηγήσεως αντισταθμιστικής ενίσχυσης. Πράγματι, κατά τη μετάβαση από το παλαιό στο νέο γεωργονομισματικό σύστημα, έπρεπε, σ' ένα πρώτο στάδιο, να προσδιοριστεί, για όλα τα εμπλεκόμενα νομίσματα, αν είχαν γνωρίσει αισθητή ανατίμηση.

39 Δεύτερον, δεν φαίνεται παράλογη ούτε μαρτυρεί έλλειψη συνοχής η εκ μέρους του κοινοτικού νομοθέτη πρέβλεψη της χορηγήσεως της εν λόγω αντισταθμιστικής ενίσχυσης σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες όπως αυτούς που προβλέπει ο κανονισμός 2799/98 για το γεωργονομισματικό σύστημα του ευρώ, περιλαμβανομένης και της εφαρμογής του ορίου του 2,6 % της αισθητής ανατίμησης.

40 Συναφώς, η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 942/98, που εισήγαγε αυτό το όριο, κάνει λόγο για την πρόθεση να περιοριστεί ο κίνδυνος υπερβολικών αντισταθμίσεων σε περίπτωση χαμηλών αισθητών ανατιμήσεων. Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η ρύθμιση αυτή είχε ως στόχο να αποτρέψει τη νομισματική κερδοσκοπία. Πράγματι, ο κανονισμός 942/98 τέθηκε σε ισχύ στις 7 Μαΐου 1998 και δεν είχε εφαρμογή στις αισθητές ανατιμήσεις που σημειώθηκαν μετά την 1η Μαΐου 1998, ενώ οι διμερείς ισοτιμίες των νομισμάτων των συμμετεχόντων κρατών μελών ήταν γνωστές από τις 3 Μαΐου 1998, πράγμα που απέκλειε, μετά την ημερομηνία αυτή, κάθε κερδοσκοπία ως προς τη σχετική εξέλιξη της τιμής συναλλάγματος των εν λόγω νομισμάτων.

41 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ούτε ότι το Συμβούλιο όφειλε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι, στην περίπτωση των συμμετεχόντων κρατών μελών, μια αισθητή ανατίμηση που δεν φθάνει το όριο του 2,6 % δεν θα αποτελούσε πλέον λόγο αντισταθμίσεως στη συνέχεια.

42 Πράγματι, πρώτον, δεδομένου ότι η ανατίμηση δεν μπορούσε πλέον να αυξηθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 1999, όσον αφορά τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, δεν υπάρχουν πλέον περιστατικά δικαιολογούντα τη χορήγηση τέτοιας αντιστάθμισης. Εν συνεχεία, όπως παρατήρησε η Επιτροπή χωρίς να αντικρουστεί από την προσφεύγουσα, ο ορισμός της αισθητής ανατίμησης που δίνει το άρθρο 1, στοιχείο στ', του κανονισμού 2799/98 αποκλείει, για τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη, τη δυνατότητα να σωρεύουν αισθητές ανατιμήσεις που σημειώθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1999 και ανατιμήσεις που σημειώθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή, προκειμένου να φθάσουν το όριο του 2,6 %. Τέλος, το άρθρο 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2800/98 επιτρέπει, όσον αφορά τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη, τη μείωση ή την κατάργηση της αντισταθμιστικής ενίσχυσης αναλόγως της εξελίξεως της συναλλαγματικής ισοτιμίας που σημειώθηκε κατά τους εννέα πρώτους μήνες του 1999.

43 Όλα αυτά τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι η διά του κανονισμού 2800/98 ενιαία εφαρμογή ορίου 2,6 % δεν προέκυψε από προδήλως εσφαλμένη εκτίμηση της καταστάσεως στην οποία βρίσκονταν τα συμμετέχοντα και τα μη συμμετέχοντα κράτη μέλη.

44 Τρίτον και αντίθετα με όσα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ο κανονισμός 2800/98 δεν έθιξε τη δυνατότητα των συμμετεχόντων κρατών μελών να χορηγούν αντισταθμιστικές ενισχύσεις για αισθητές ανατιμήσεις που σημειώθηκαν μετά την εισαγωγή του ευρώ.

45 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αφορά την εξέλιξη του ευρώ σε σχέση με το δολάριο των Ηνωμένων Πολιτειών. Συγκεκριμένα, το βάσιμο του επιχειρήματος αυτού προϋποθέτει ότι η κοινή γεωργική πολιτική έχει ως αντικείμενο να κατοχυρώσει την αξία των γεωργικών εισοδημάτων εντός της Κοινότητας σε σχέση με το δολάριο, πράγμα που η προσφεύγουσα δεν απέδειξε.

46 Συνεπώς η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη ή υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει εξαρτώντας από τις ίδιες προϋποθέσεις, με το άρθρο 2 του κανονισμού 2800/98, τη χορήγηση αντισταθμίσεων, αφενός, για αισθητές ανατιμήσεις σε σχέση με τις γεωργικές ισοτιμίες μετατροπής που ίσχυαν στις 31 Δεκεμβρίου 1998, της ισοτιμίας μετατροπής του ευρώ σε νομισματική μονάδα ενός των συμμετεχόντων κρατών μελών και, αφετέρου, για τις αισθητές ανατιμήσεις της ισοτιμίας συναλλάγματος του ευρώ σε εθνικό νόμισμα μη συμμετέχοντος κράτους μέλους.

47 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου και του τρίτου λόγου ακυρώσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

48 Με τον δεύτερο λόγο, η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο τρόπος εφαρμογής του μηχανισμού αντισταθμίσεως που προβλέπει το άρθρο 4 του κανονισμού 2799/98, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 2 του κανονισμού 2800/98, έχει αδικαιολόγητα δυσμενείς συνέπειες για ορισμένα προϊόντα. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τον τρόπο υπολογισμού της κατ' αποκοπήν απώλειας εισοδήματος που καθορίζεται στις παραγράφους 1 έως 3 του παραρτήματος του κανονισμού 2799/98.

49 Πράγματι, ενώ για τους τομείς γεωργίας για τους οποίους προβλέπεται άμεση προστασία στο πλαίσιο των συγκεκριμένων οργανώσεων αγοράς, λαμβάνεται υπόψη όλη η παραγωγή, για τις παραγωγές που απολαύουν ενδεχόμενης ή έμμεσης εγγύησης λαμβάνεται υπόψη μόνο το ποσό της στηρίξεως παρεμβάσεως. Εξάλλου, η παράγραφος 2 του παραρτήματος του κανονισμού 2799/98 καθιστά στην πράξη ανεφάρμοστες τις αντισταθμίσεις που προβλέπονται για τις τελευταίες αυτές παραγωγές διότι το μέγεθος των παρεμβάσεων δεν εκτιμάται απολύτως αλλά σε σχέση με ολόκληρη την εθνική παραγωγή στον οικείο τομέα. Υπάρχει δηλαδή αδικαιολόγητη δυσμενής διάκριση εις βάρος των τομέων έμμεσης εγγύησης.

50 Για τον λόγο αυτό, η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, και το παράρτημα του κανονισμού 2799/98 καθώς και το άρθρο 2 του κανονισμού 2800/98 αντιβαίνουν στα άρθρα 39 και 40 της Συνθήκης, στην αρχή της ίσης μεταχείρισης και στην αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον, οι διατάξεις αυτές εμφανίζουν το ελάττωμα της παραβάσεως ουσιώδους τύπου λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

51 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως που προβάλλει με την προσφυγή της, η Ιταλική Κυβέρνηση βάλλει κατά του άρθρου 5 του κανονισμού 2799/98 στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 3 του κανονισμού 2800/98, που επιφυλάσσει για ορισμένες παραγωγές ιδιαίτερα ευνοϊκή μεταχείριση από τη σκοπιά των αντισταθμιστικών ενισχύσεων. Αυτή η άνιση μεταχείριση που καταλήγει σε δυσμενή αντιμετώπιση των μεσογειακών καλλιεργειών στερείται νομίμου ερείσματος και βάσιμης δικαιολογίας. Οι αναφορές της πέμπτης αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού 2799/98 και της τέταρτης αιτιολογικής σκέψης του κανονισμού 2800/98 σε αντιστάθμιση σύμφωνα με ειδικούς κανόνες, προσαρμοσμένους στη φύση των οικείων ενισχύσεων δεν συνιστούν επαρκή αιτιολογία.

52 Για τον λόγο αυτό, η Ιταλική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι τα άρθρα 5 του κανονισμού 2799/98 και 3 του κανονισμού 2800/98 αντιβαίνουν στα άρθρα 39 και 40 της Συνθήκης, στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και στην αρχή της αναλογικότητας. Εξάλλου εμφανίζουν το ελάττωμα της παραβάσεως ουσιώδους τύπου και της καταχρήσεως εξουσίας.

53 Όσον αφορά τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, το Συμβούλιο επικαλείται το ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει ο κοινοτικός νομοθέτης. Όσον αφορά την αιτιολογία των κανονισμών 2799/98 και 2800/98, επικαλείται τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία η αιτιολογία μπορεί να περιορίζεται στο να αναφέρει, αφενός, την όλη κατάσταση που οδήγησε στην έκδοση της οικείας πράξεως και, αφετέρου, τους γενικούς στόχους που επιδιώκει (απόφαση της 13ης Μαρτίου 1968, 5/67, Beus, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 705).

54 Η Επιτροπή παρατηρεί, σχετικά με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, ότι τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας αναφέρονται στο ότι οι επίδικες διατάξεις εισάγουν διακρίσεις. Συναφώς η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο τρόπος υπολογισμού της κατ' αποκοπήν απώλειας εισοδήματος που επιλέχθηκε απλώς διατηρεί το προηγούμενο σύστημα το οποίο αποδείχθηκε ικανοποιητικό. Το σύστημα αυτό στηρίζεται στη διάκριση μεταξύ των τομέων στους οποίους οι τιμές της αγοράς ακολουθούν πιστά

τις τιμές παρεμβάσεως και αυτούς στους οποίους τα μέτρα παρεμβάσεως έχουν αποτέλσμα πολύ πιο έμμεσο και επηρεάζουν αισθητά μόνο τα εισοδήματα που αποκομίζουν οι γεωργοί απευθείας από συγκεκριμένα μέτρα παρεμβάσεως.

55 Ειδικότερα, στους τομείς των σιτηρών και του ριζιού, των ζαχαροτεύτλων, του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων και του βοείου κρέατος, τα μέτρα που προβλέπουν οι διάφορες κοινές οργανώσεις αγοράς έχουν άμεση επίπτωση επί των τιμών ολόκληρης της παραγωγής, έτσι ώστε οι γεωργονομισματικές διακυμάνσεις των τιμών παρεμβάσεως αντικατοπτρίζονται στις τιμές ολοκλήρου του τομέα. Αντιθέτως, στους άλλους τομείς τα μέτρα παρεμβάσεως έχουν πιο περιορισμένο αποτέλεσμα.

56 Η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε κανένα πραγματικό στοιχείο ικανό να αποδείξει τα συνιστώντα δυσμενή διάκριση αποτελέσματα του τρόπου υπολογισμού της κατ' αποκοπήν απώλειας εισοδήματος. Δεν απέδειξε, συνεπώς, ούτε ότι ο κοινοτικός νομοθέτης υπερέβη προδήλως τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει ούτε, κατά μείζονα λόγο, ότι διέπραξε κατάχρηση εξουσίας.

57 Εξάλλου η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2799/98 διατυπώνει αιτιολογία που ανταποκρίνεται πλήρως στις σχετικές απαιτήσεις, όπως έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία.

58 Όσον αφορά τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν υπάρχει στο κοινοτικό γεωργικό δίκαιο μια αποκλειστική έννοια της άμεσης ενίσχυσης. Το γεγονός ότι οι ενισχύσεις του άρθρου 5 του κανονισμού 2799/98 συνδυάζονται, με άλλη σκοπιμότητα και στο πλαίσιο άλλης ρύθμισης που αφορά άλλα ζητήματα, με ενισχύσεις που δεν μνημονεύονται στη διάταξη αυτή, δεν σημαίνει ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι της ίδιας φύσεως ή ότι πρέπει να υπόκεινται στους ίδιους γεωργονομισματικούς κανόνες.

59 Η Επιτροπή επισημαίνει εξάλλου ότι η Ιταλία δεν παράγει αποκλειστικά μεσογειακές καλλιέργειες αλλά και τα προϊόντα του άρθρου 5 του κανονισμού 2799/98 ενώ τα προϊόντα που δεν μνημονεύονται στο άρθρο 5 παράγονται από όλα τα κράτη μέλη. Συνεπώς δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ κρατών μελών.

60 Κατά την Επιτροπή, η επιλογή των κριτηρίων βάσει των οποίων διακρίνονται οι ενισχύσεις του άρθρου 5 του κανονισμού 2799/98 από αυτές που δεν μνημονεύει το άρθρο αυτό είναι το αποτέλεσμα περίπλοκων εκτιμήσεων και επιλογών διακριτικής ευχέρειας που απόκεινται στα κεντρικά όργανα στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι τα όργανα ενήργησαν κατά τρόπο προδήλως αδικαιολόγητο ή παράλογο ή ότι διέπραξαν κατάχρηση εξουσίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

61 Οι δύο αυτοί λόγοι ακυρώσεως πρέπει να συνεξετασθούν και να απορριφθούν εξ αρχής καθόσον στηρίζονται σε παράβαση του άρθρου 39 της Συνθήκης και σε κατάχρηση εξουσίας, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν στήριξε τις αιτιάσεις αυτές με κανένα επιχείρημα.

62 Όσον αφορά τις άλλες αιτιάσεις που διατυπώνονται στο πλαίσιο αυτών των λόγων ακυρώσεως, διαπιστώνεται ότι ο κοινοτικός νομοθέτης, για να προσδιορίσει τα μέτρα στηρίξεως που θα ληφθούν υπέρ εκάστης γεωργικής παραγωγής, διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως και ο έλεγχος νομιμότητας που ασκείται από τον κοινοτικό δικαστή δεν πρέπει, συνεπώς, να υπερβεί τα όρια που καθορίζονται στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως.

63 Όσον αφορά την αιτιολογία μιας πράξεως, με την οποίο ο κοινοτικός νομοθέτης προβαίνει σε τέτοιες επιλογές, πρέπει να σημειωθεί ότι, ναι μεν από αυτήν πρέπει να

προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο παρερμηνεία η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, έτσι ώστε οι μεν ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν το ληφθέν μέτρο, το δε Δικαστήριο να μπορεί να ασκεί τον έλεγχό του, δεν απαιτείται, ωστόσο, η αιτιολογία να εξειδικεύει όλα τα ουσιώδη πραγματικά ή νομικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να απαιτείται η αιτιολογία να προσδιορίζει τα διάφορα πραγματικά περιστατικά που καμιά φορά είναι πολυάριθμα και πολύπλοκα, ενόψει των οποίων εκδόθηκε ο κανονισμός, ούτε, κατά μείζονα λόγο, να περιέχει εκτίμηση λιγότερο ή περισσότερο εξαντλητική (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1998, C-372/96, Pontillo, Συλλογή 1998, σ. I-5091, σκέψη 36).

64 Εξάλλου η τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται σε σχέση όχι μόνο με το κείμενο της προσβαλλομένης πράξεως αλλά και με το πλαίσιό της, καθώς και με το σύνολο των νομικών κανόνων που διέπουν το σχετικό θέμα. Κατά συνέπεια, εφόσον από την αμφισβητουμένη πράξη προκύπτει το ουσιώδες στοιχείο του επιδιωκομένου από το κοινοτικό όργανο στόχου, είναι περιττό να απαιτείται ειδική αιτιολογία για κάθε μία από τις τεχνικής φύσεως επιλογές του (απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-122/94, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-881, σκέψη 29).

65 Συναφώς διαπιστώνεται ότι ο κοινοτικός νομοθέτης θεώρησε, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2799/98, ότι, σε περίπτωση σημαντικής νομισματικής ανατίμησης που μπορεί να επηρεάσει τις τιμές και τα ποσά εκτός των αμέσων ενισχύσεων, τα γεωργικά εισοδήματα μπορούν υπό ορισμένες συνθήκες να υποστούν μείωση.

66 Θεώρησε επίσης, στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, ότι το αποτέλεσμα σημαντικών νομισματικών ανατιμήσεων στο επίπεδο ορισμένων αμέσων ενισχύσεων σε εθνικό νόμισμα πρέπει να μπορεί να αντισταθμίζεται σύμφωνα με ειδικούς κανόνες, προσαρμοσμένους στη φύση των εν λόγω ενισχύσεων.

67 Από την αιτιολογία αυτή προκύπτει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης έκρινε ότι έπρεπε να θεσπιστούν συστήματα αντισταθμίσεως που θα διαφέρουν αναλόγως της επίπτωσης που έχουν οι νομισματικές ανατιμήσεις επί των γεωργικών εισοδημάτων.

68 Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι η εκτίμηση αυτή, για την οποία η Επιτροπή έδωσε εξήγηση λεπτομερή και πειστική, είναι προδήλως εσφαλμένη.

69 Όπως παρατηρεί ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 61 των προτάσεών του, οι βαλλόμενες διατάξεις αποτελούν εξάλλου την προέκταση του προηγουμένου κανονιστικού πλαισίου. Πράγματι, αφενός η διάκριση μεταξύ των κατηγοριών στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού 2799/98 επαναλαμβάνεται και στον κανονισμό 3813/92. Αφετέρου, οι μέθοδοι υπολογισμού της κατ' αποκοπήν απώλειας εισοδήματος που προβλέπει το άρθρο 4 και το παράρτημα του κανονισμού 2799/98 προβλέπονταν ήδη στα άρθρα 4 και 6 και στο παράρτημα του κανονισμού 724/97.

70 Η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι ο κοινοτικός νομοθέτης, προβλέποντας διαφορές μεταξύ ορισμένων κατηγοριών προϊόντων στο σύστημα αντισταθμιστικών ενισχύσεων, υπερέβη προδήλως τα όρια του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτει. Δεν απέδειξε, εξάλλου, ότι η συγκυρία της εισαγωγής του ευρώ είχε οποιαδήποτε επίδραση όσον αφορά το βάσιμο των διακρίσεων που είχαν γίνει ήδη.

71 Συνεπώς ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν.

Επί των κανονισμών 2808/98 και 2813/98 της Επιτροπής

72 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η έλλειψη νομιμότητας των κανονισμών 2808/98 και 2813/98 απορρέει από την έλλειψη νομιμότητας των κανονισμών 2799/98 και 2800/98.

73 Δεδομένου ότι όλοι οι λόγοι ακυρώσεως που διατυπώθηκαν κατά των κανονισμών 2799/98 και 2800/98 απορρίφθηκαν, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή και κατά το μέτρο που αφορά τους κανονισμούς 2808/98 και 2813/98, ενώ δεν απαιτείται να εξεταστεί το ζήτημα του παραδεκτού της ως προς τους κανονισμούς αυτούς.

74 Βάσει όλων των προεκτεθέντων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα αν ο αντίδικος διατύπωσε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζήτησαν να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα η Ιταλική Δημοκρατία η οποία και ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Ιουλίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

A. La Pergola